

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
спеціалізованої школи № 26 Дніпровського району міста Києва**

05.10.2023

м. Київ, 2023

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 05.10.2023 групою НПМ здійснено відвідування спеціалізованої школи № 26 Дніпровського району міста Києва (далі – школа, навчальний заклад, заклад).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Цикаленко Ірина Ігорівна, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Струц Олена Валеріївна, начальник відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

Морозов Руслан Олегович, начальник відділу реалізації національного превентивного механізму у сфері охорони здоров'я Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Круцюк Антон Володимирович, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Петросов Владислав Георгійович, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму у сфері охорони здоров'я Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Захаров Руслан Бахтіярович, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Темченко Олена Василівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Заклад знаходиться за адресою: вул. проспект Перова, 1, м. Київ, 02125.

Школа функціонує з 1959 року і відноситься до спеціальних закладів освіти, що забезпечують здобуття певного рівня загальної середньої освіти, професійну орієнтацію і підготовку, корекційно-розвиткову допомогу дітям з особливими освітніми потребами у спеціально створених умовах.

Спеціальна школа розрахована на 300 учнів, у 2023-2024 навчальному році здобувають освіти та проходять реабілітацію 309 дітей, з них 275 мають статус дитини з інвалідністю.

Попереднє відвідування здійснювалось групою НПМ у 2021 році, на час якого у школі навчалися та утримувалися діти, які знаходилися на неповному державному забезпеченні. У школі був облаштований спальний корпус для цілодобового перебування. Станом на день відвідування 2023 року школа функціонує лише як навчальний заклад, без забезпечення можливості проживання та цілодобового перебування вихованців.

На початок навчального року у школі функціонує 31 клас, 21 виховна група. Середня наповнюваність класів становить 7-12 учнів. Окрім того, трьом класам забезпечене дистанційне навчання.

Штатна чисельність працівників школи складає 173,333 штатних одиниць з них фактично заповнені 110. Освітній і корекційно-розвитковий процес у школі забезпечують 74 педагогічні працівники: вчителі-дефектологи, вихователі, логопеди, психологи, корекційні педагоги.

За інформацією наданою адміністрацією, навчальний заклад забезпечений підручниками в повному обсязі. Окрім того, працівниками під час навчального процесу використовуються авторські підручники з української мови та математики, а також робочі зошити (фото 1).

Школа співпрацює з кафедрою корекційної педагогіки Львівського національного університету імені Івана Франка з метою створення моделі психолого-педагогічної та соціальної реабілітації й інтеграції дітей із загальними розладами (аутизм) та є експериментальним майданчиком всеукраїнського рівня.

Територія школи огорожена, озеленена, доглянута, облаштована для комфортного перебування, начання та відпочинку вихованців. На території навчального закладу розташований дитячий майданчик (фото 2, 3).

Відповідно до вимог наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту» школа має облаштоване укриття для гарантування безпеки дітей в умовах воєнного стану.

Для проведення корекційно-розвиткової та лікувально-профілактичної роботи облаштовано логопедичний кабінет, для занять з ритміки, ЛФК, вправ на

тренажерах, кабінети для занять із соціально-побутового орієнтування, навчально-виробничі майстерні (фото 4, 5, 6).

На заняттях діти навчаються готувати їжу, користуватися побутовою технікою та здобувають навички самообслуговування. У майстернях проводяться заняття з ліплення із глини, малювання, виготовлення різноманітних поробок з урахуванням індивідуального рівня розвитку дитини (фото 7).

Класні кімнати оснащені інтерактивними дошками, зручними партами та стільцями, а також іншим інвентарем для забезпечення комфортних умов для вихованців (фото 8). Окрім того, у класних кімнатах забезпечено безперешкодний доступ до питної води: встановлені бутлі з одноразовими стаканчиками (фото 9). Для забезпечення комфортного відпочинку під час перерв у класних кімнатах облаштовані куточки відпочинку з іграшками та настільними розвиваючими іграми. З дітьми під час навчального процесу працюють психологи та логопеди.

Вихованців забезпечено триразовим харчуванням.

Відповідно до штатного розпису в закладі наявні 4 посади медичних працівників: лікар-педіатр – 1 шт.од., сестра медична з дієтичного – 1 шт.од., медична сестра – 2 шт.од.

У закладі наявні медичні приміщення, а саме: кабінет лікаря об'єднаний з кабінетом чергової медичної сестри та дві кімнати ізолятора для учнів, які мають ознаки інфекційних хвороб та спостереження за вихованцями, які були в контакті з інфекційним хворим задля попередження розповсюдження інфекційних захворювань серед вихованців та працівників закладу.

Усі учні вчасно проходять щорічні медичні огляди у закладах охорони здоров'я за місцем медичного обслуговування, наявні медичні висновки в медичних картах з рекомендаціями лікарів.

У кабінеті медичної сестри наявні вироби медичного призначення та лікарські засоби відповідно до Примірного переліку медичних виробів, лікарських засобів та інших матеріалів, які повинні бути у складі медичної укладки для надання медичної допомоги у медичному пункті закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 06.04.2021 № 637.

Медична сестра закладу кожні 5 років проходить курси підвищення кваліфікації, на день відвідування має діюче посвідчення медичної сестри вищої кваліфікації.

Під час відвідування членами групи НПМ опитано 47 вихованців за відсутності сторонніх осіб та проведено бесіди з 16 працівниками. Скарг на неналежне поводження, застосування працівниками жорстоких або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, від вихованців не надходило.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 13.01.2021, за результатами якого виявлено порушення прав на гідні та безпечні умови перебування. У рекомендаціях групою НПМ зазначалось, зокрема, що заклад освіти розташований в будинку, побудованому у 1959 році, у якому не проводився капітальний ремонт (потребують заміни вікна, у душовій порушено санітарно-гігієнічні вимоги до її стану, потребують ремонту спортивна зала та медичний пункт).

Окрім того групою НПМ надавались рекомендації:

1. Міністерству охорони здоров'я України:

1.1.Опрацювати питання розроблення та затвердження порядку застосування безглютенової дієти для харчування дітей з розладами аутичного спектру.

2. Міністерству освіти і науки України:

2.1.Опрацювати питання продовження трансформації закладу в навчально-реабілітаційний центр.

3. Дніпровській районній у місті Києві державній адміністрації:

3.1.Опрацювати питання забезпечення фінансування для здійснення капітального ремонту приміщень закладу з метою забезпечення права вихованців на гідні умови проживання та реабілітації.

3.2.Вжити заходів щодо усунення порушень в закладі правил пожежної безпеки.

3.3.Розглянути доцільність впровадження безглютенової дієти в раціон дітей з РАС в спеціальній школі-інтернаті, забезпечити консультування стосовно внесення змін в технологічні карти та двотижнєве меню у разі його впровадження.

3.4.Розглянути питання введення додаткових ставок вихователів з метою забезпечення належного догляду дітей під час освітнього процесу з урахуванням чисельності дітей із помірними психічними розладами.

3.5.Вжити заходів щодо фінансування озеленення школи та її огороження відповідно до вимог санітарних норм і правил.

3.6.Розглянути доцільність трансформації закладу в навчально-реабілітаційний центр.

4. Керівництву спеціальної школи:

4.1.Забезпечити дотримання правил пожежної безпеки в закладі.

4.2.Оформити сходинки сходових маршів відповідно до вимог.

4.3.Вжити заходів щодо облаштування кімнати психологічного розвантаження.

Зазначені рекомендації були частково виконані за попередній період.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та охорону здоров'я (стаття 24 Конвенції ООН про права дитини, стаття 49 Конституції України, стаття 6 Закону України «Про охорону дитинства»).

1. У порушення вимог Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 285, під час відвідування з'ясовано, що заклад не має ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики, що призводить до неможливості надання належної медичної допомоги.

2. У навчальному закладі протягом тривалого часу вакантна посада лікаря-педіатра, що призводить до неякісного та неповного медичного нагляду за учнями та неможливості вчасного надання кваліфікованої медичної допомоги у разі виникнення будь-яких непередбачуваних станів, які потребуватимуть невідкладних лікувальних дій, або ненадання медичної допомоги в достатньому обсязі.

3. Медичний персонал закладу складається з медичної сестри та дієтичної медичної сестри. Однак, 9 учням з розладами аутичного спектру (РАС), які потребують безглютенної (БГБК) дієти за заключенням лікаря медичного закладу за місцем проживання, фактично не забезпечено БГБК дієту. Зазначене може призвести до погіршення стану здоров'я вихованців. Група НПМ зазначає, що наразі відсутній порядок призначення дітям з РАС зазначеної дієти та її впровадження в систему організації харчування спеціальних шкіл, що призводить до порушення прав дітей на забезпечення дієтичним харчуванням.

4. Під час відвідування встановлено порушення вимог Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я від 16.12.2003 № 584, а саме: несвоєчасний контроль за терміном придатності лікарських засобів (зокрема, медичний препарат «Сальбутамол», який використовується для невідкладної медичної допомоги, має термін придатності, що минув). Зазначене може привести до погіршення стану вихованців закладу у разі застосування медичним працівником протермінованих лікарських засобів при виникненні невідкладних станів.

Порушення права на гідні і безпечні умови перебування (стаття 28 Конституції України, статті 9, 20 Конвенції про права осіб з інвалідністю).

5. Групою НПМ встановлено, що коридори закладу потребують проведення ремонтних робіт, оскільки покриття підлоги, а також віконні рами, знаходяться в незадовільному стані.

У коридорах закладу в паркеті наявні тріщини та діри, що можуть призвести до травмування дітей (фото 10, 11, 12). Віконні рами та підвіконники знаходяться в аварійному стані, мають наскрізні діри, що негативно впливає на забезпечення

відповідного температурного режиму в закладі для комфортного навчального процесу (фото 13, 14).

Порушення прав осіб з інвалідністю (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

6. У порушення Державних будівельних норм В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» (далі – ДБН В.2.2-40:2018) будівля школи є непристосованою для вільного користування особами з інвалідністю та особами, що відносяться до маломобільних груп населення, зокрема, вхідні групи будівлі закладу облаштовані сходами, які не оснащені попереджувальними контрастними смугами (фото 15).

Порушення права на інформацію (стаття 59 Конституції України).

7. У навчальному закладі відсутній стенд, на якому у доступній для дітей формі має бути викладено інформацію про їхні права і обов'язки, а також актуальні номери телефонів і адреси посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі порушення їхніх прав (зокрема, національної гарячої лінії для дітей, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Київській міській державній адміністрації:

1.1. Сприяти усуненню наведених порушень прав вихованців, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, та вжити заходів задля їх недопущення у подальшій діяльності спеціалізованої школи № 26 Дніпровського району міста Києва.

1.2. Вжити необхідних організаційно-розпорядчих заходів для заповнення вакантних посад закладу, зокрема лікаря-педіатра.

1.3. Розглянути можливість додаткового фінансування спеціалізованої школи № 26 Дніпровського району міста Києва з метою проведення ремонтних робіт у приміщенні закладу та створення належних умов для навчального процесу вихованців.

1.4. Посилити контроль за діяльністю навчального закладу задля недопущення порушень прав вихованців в подальшій роботі закладу.

2. Адміністрації спеціалізованої школи № 26 Дніпровського району міста Києва:

2.1. Забезпечити отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики.

2.2. Посилити контроль за відповідністю умов та термінів зберігання лікарських засобів, що знаходяться в медичних приміщеннях школи.

2.3. Сприяти забезпеченню вихованців дієтичним харчуванням відповідно до лікарських призначень.

2.4. Здійснити облаштування навчального корпусу відповідно до норм ДБН В.2.2-40:2018.

2.5. Встановити інформаційний стенд про права і обов'язки вихованців, а також номери телефонів і адреси посадових осіб, до яких вони, або їх представники можуть звернутися у разі порушення їхніх прав.

Додатки: фотоматеріали – на 6 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст відділу реалізації
національного превентивного
механізму в закладах соціального
забезпечення та освіти Департаменту з
питань реалізації національного
превентивного механізму Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

Ірина ЦИКАЛЕНКО

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

фото 7

Фото 8

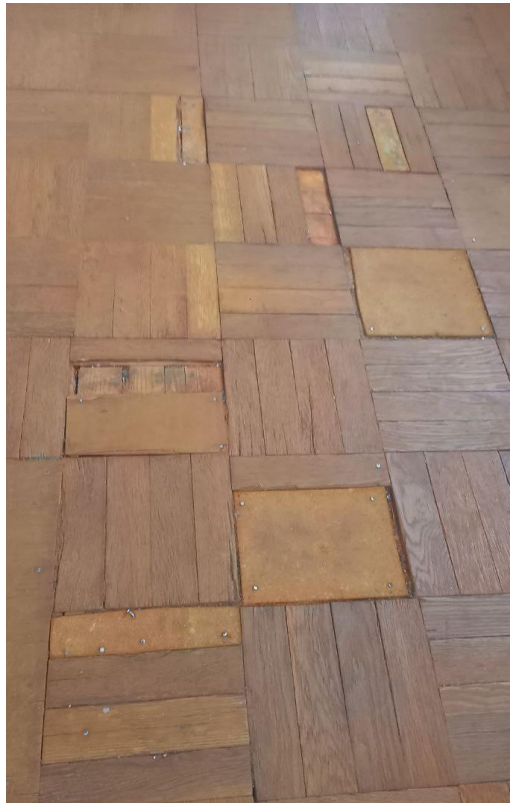

Фото 9

Φοτο 10

Φοτο 11

Φοτο 12

Φοτο 13

14

Φοτο 14

Φοτο 15

